

Koronalle työssä altistuneet työntekijät tulee luetteloida

Työnantajan on pidettävä luetteloa työntekijöistä, jotka ovat altistuneet työssä vaarallisille biologisille tekijöille, mukaan lukien koronalle. Tämä velvollisuus koskee kaikkia aloja.

Ennen koronapandemiaa useimpien alojen työpaikoilla ei ole jouduttu pitämään altistuneiden luetteloa. Vakavaa vaaraa tai sairautta aiheuttavia biologisia tekijöitä on esiintynyt lähinnä sosiaali- ja terveysalalla, jäte- ja jätevesihuollossa sekä maa- ja metsätaloudessa.

Korona on muuttanut tilannetta, ja sen seurauksena luettelointi on tullut ajankohtaiseksi lähes kaikilla toimialoilla. Moni työnantaja on ollut hämmentynyt siitä, mitä luettelointivelvollisuus tarkoittaa ja ketä se koskee. Tähän työpaikkatiedotteeseen on koottu työsuojeluviranomaisen vastauksia luettelointia koskeviin kysymyksiin.

Ketkä luetteloon on laitettava?

Luetteloa pidetään työntekijöistä, jotka ovat työssään altistuneet sellaisille biologisille tekijöille, jotka aiheuttavat vakavaa vaaraa ja sairauksia – kuten esimerkiksi Covid19-virukselle. Biologisia vaaratekijöitä ovat bakteerit, virukset, hiiva- ja homesienet sekä loiset.

Työssä altistuminen ei edellytä sairastumista, vaan tilannetta, jossa työntekijällä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus saada tartunta. Tällöin työntekijä on joutunut tekemisiin vaarallisen biologisen tekijän kanssa esimerkiksi ihmisen, materiaalin tai eläimen kautta. Ihmiskontaktit voivat olla asiakkaita, potilaita, oppilaita, työkavereita – keitä tahansa, joiden kohtaaminen liittyy työhön tai työtehtäviin.

Altistuminen arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Covid19-virukselle altistumiseen vaikuttavat esimerkiksi suojainten tai maskien käyttö, tilan koko, ilmanvaihto, etäisyys ja kohtaamisen kesto. Pelkästään maskin käyttö tai käyttämättömyys ei välttämättä kerro, onko altistusta tapahtunut.

THL on määritellyt, että Covid19-virukselle altistuneeksi lasketaan esimerkiksi henkilöt, jotka ovat olleet suljetussa tilassa tai kasvotusten 2 metrin etäisyydellä Covid19-tartunnan saaneen kanssa yhteensä 15 minuutin ajan 24 tunnin sisällä, tai jotka ovat käsitelleet virusta sisältävää materiaalia, tai jotka ovat hoitaneet Covid19 -potilasta ilman asianmukaista suojautumista. Ajantasainen altistumisen määritelmä löytyy [THL:n sivulta Toimenpideohje epäiltäessä koronaviruksen COVID-19 aiheuttamaa infektiota](#).

Jos työyhteisössä jollakin on Covid19-tartunta, niin työssä tapahtuvaksi altistukseksi voidaan laskea esimerkiksi kohtaamiset sosiaalitiloissa ja kahvihuoneessa tai tuotantolinjalla vierekkäin työskentely. Jos työkaveria ei kohtaa työpäivän aikana vaan esimerkiksi illalla kuntosalilla, niin silloin altistuminen ei johdu työstä, eikä sitä kirjata tähän luetteloon.

Mitä tietoja luetteloon pitää kirjata?

Altistuneiden työntekijöiden luetteloon on merkittävä:

1. altistuneen työntekijän nimi ja ammatti
2. työpaikan toimiala ja se, mitä työtä on tehty
3. tiedot altistumista aiheuttaneesta biologisesta tekijästä siltä osin, kun on tiedossa
4. kuvaus siitä, miten ja milloin altistuminen tapahtui.

Jatkuu seuraavalla sivulla >

Saako luetteloä pitää, vaikka siinä on henkilö- ja terveystietoja?

Kyllä. Työturvallisuuslaissa on säädetty, että luetteloä on pidettävä salassapitosäädösten estämättä.

Ketkä saavat nähdä luettelon?

Luetteloä altistuneista muodostaa henkilörekisterin, joten se ei voi olla vapaasti kaikkien nähtävillä. Luettelon voi pyytää nähtäväkseen työsuojeluviranomainen, työterveyshuolto, kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai sairaanhoitopiiriin tartuntataudeista vastaava lääkäri sekä työpaikan työsuojeluhenkilöstö. Yksittäisellä työntekijällä on oikeus nähdä itseään koskevat tiedot.

Voiko työntekijä kieltää tietojensa kirjaamisen luetteloä?

Ei voi, sillä luettelon pitäminen on työnantajan lakisäätöinen velvollisuus ([Työturvallisuuslaki 738/2002, 40a §](#)).

Kuinka kauan luetteloä on säilytettävä?

Luetteloä on säilytettävä vähintään 10 vuotta ja erikseen määritellyissä tapauksissa 40 vuotta. Covid19-altistumisten osalta säilytysvelvollisuus on 10 vuotta. Säilytysaika on määritetty [sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa biologisten tekijöiden luokituksesta \(748/2020\)](#).

Miksi luettelointi on tärkeää?

Ajantasaisen luettelon avulla työnantaja voi seurata altistumisten kokonaistilannetta ja arvioida työsuojelutoimenpiteiden riittävyttä. Luettelon tietoja käytetään esimerkiksi ammattitautitapausten selvittämiseen ja pysyvien tai piilevien sairauksien sekä vakavien pitkäaikaisten jälkivaikutusten seurannassa. Työsuojeluviranomainen käyttää luetteloä muun muassa sen arvioimiseen, ovatko työpaikalla käytetyt keinot altistumisen estämiseen ja vähentämiseen olleet tehokkaita. Myös tartuntatautiviranomainen voi tarvita luetteloä.

Miten luettelon pitämistä valvotaan?

Työsuojelutarkastajat valvovat biologisten tekijöiden hallintaa työpaikoilla. Valvonnassa keskitytään erityisesti siihen, miten työpaikat ovat tunnistaneeet biologiset vaarat ja arvioineet niiden riskit sekä toteuttaneet altistumista vähentävät toimenpiteet ja seuranneet niiden vaikuttavuutta. Altistuneiden luettelo on yksi valvottavista asioista.

Covid19-epidemian vuoksi tarkastuksia tehdään myös toimialoille, joilla biologisia tekijöitä ei ole aiemmin juuri huomioitu, kuten kuljetusalalle, kouluihin ja kaupan alalle. Tarkastuksia tehdään koko maassa.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ:

> [Työsuojelu.fi > Työolot > Biologiset tekijät](#)

> [Työsuojelu.fi > Kysymyksiä ja vastauksia koronasta ja työsuojelusta](#)

